

СЕКЦІЯ «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

УДК 7.034 БОТТІЧЕЛЛІ

Сигида Г. А.¹, Іонова В. О.²

¹ старш. викладач НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАДз - 530 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СТИЛЮ САНДРО БОТТІЧЕЛЛІ

У великій кількості реалістичних і гротескних форм, зображених у роботах художників Ренесансу, перед нами постають твори Сандро Боттічеллі. Вони легко впізнавані завдяки виразному витонченому стилю. Особлива мальовка привертає до себе увагу. Вона не схожа на жодні інші художні прийоми. Майстер ніби вивів спеціальний окремий художній напрям. Фігури в роботах Сандро виражені, як легкі, майже невагомі, а вбранням і локонам волосся персонажів надано ілюзію руху, що особливо важливо, оскільки це одна з тих деталей, за якою можна впізнати роботи художника. Тканини ніби грають на вітру, завдяки чому картини здаються живими. Ключову роль відіграє лінія, якою Боттічеллі створював абрис героїв картин — тонка, витончена і граційно закруглена, вона надає малюнку декоративності. У самій палітрі улюблених кольорів переважають охрові відтінки. Світло на картинах частіше приглушене. Риси обличчя героїв і кожна деталь на роботах чітко окреслені, що є значним виразним аспектом стилю Боттічеллі. Завдяки цьому навіть явився окремий термін — «боттічеллієв контур» — бездоганна лінія обличчя.

Великого впливу на свою творчість Сандро зазнав з боку художника Філіппо Ліппі, учнем якого він був. Була перейнята манера малювати обличчя у три чверті, схильність до деталізації, колорит. Творець працював у всіх жанрах флорентійського мистецтва. І дедалі більше його творчість набувала неповторних, лише йому притаманних рис. Темати його робіт найчастіше були античні міфи та релігійні сюжети. Найвідомішими композиціями є «Алегорія Весни», «Палас і Кентавр», «Благовіщення», а також серія картин, на яких зображена Богородиця Мадонна. Всесвітньо ушлявленою світською роботою вважається «Народження Венери» (1482 – 1486), на якій зображена сама богиня - оголена довговолоса русава дівчина з білою шкірою, що стоїть у величезній черепашці. Дослідники вважають, що і в образі античної богині прослідковуються риси Діви Марії, наприклад, такі атрибути як черепашки та троянди. Цікавим припущенням є те, що музою для створення жіночих образів слугувала Симонетта Веспуччі, яка була таємною коханою Сандро. Особливо помітні її риси в образі Венери.

У період з 1474 до 1475 року Боттічеллі стає відомим як портретист. Більш відомі такі роботи, як «Портрет молодого чоловіка з медальйоном» та «Портрет молодої жінки». Вони дещо відрізняються від звичних робіт

художника. Деталізація осіб залишається незмінною, але на антуражі акцент не робиться. Ліризм не простежується. Щодо релігійних творів, то найвідомішими з них є «Мадонна Магніфікат», «Безодня Ада», «Повернення Юдіфі», а також «Поклоніння волхвів», на якій Боттічеллі зобразив не лише трьох представників сімейства Медічі, а й самого себе. Ця картина заслужила особливої уваги тогочасної громадськості завдяки дивовижному вмінню художника грамотно і привабливо складати композицію та передавати особисті якості людей максимально точно, з усіма недоліками та перевагами, робити постаті безтурботними. Пізні роботи Сандро Боттічеллі зазнають значних змін через приход до влади у Флоренції ченця Джироламо Савонарола, чії переконання та проповіді йшли у розрив із колишнім стилем художника. Творцеві довелося писати картини переважно на релігійну тематику, зменшити колорит творів до темних тонів і дотримуватися аскези. Різницю між роботами Боттічеллі "до" і "після" можна помітити при порівнянні картин «Повернення Юдіфі» та «Юдіфь, що залишає намет Олоферна» - сюжет той самий, але у другому випадку немає тієї квітучої насиченої атмосфери, ніжності, декоративності та лірики. Останньою визначною картиною художника є «Містичне Різдво», яка була написана після повалення режиму Савонарола. Цей твір не схожий на жодне інше, створене митцем раніше. Про це говорить багатосюжетність, велика кількість експресії та незвична яскрава кольорова гама. Також це єдина робота, яка була підписана та датована самим майстром.

Серед новацій художника важливим було використання полотна, а не дошки, для виконання творів великого розміру. Він додавав мінімальну кількість жиру до пігментів, завдяки чому полотно довше залишалося міцним та еластичним. Було встановлено, що поверхню «Народження Венери» Боттічеллі вкрив захисним шаром яєчного жовтка, завдяки чому картина добре зберіглася. Його деталізація привела до того, що троянди, зображені майстром на полотні, ототожнюються з розповсюдженим сьогодні старовинним сортом «Maiden's Blush». У цілому творчість Сандро Боттічеллі випереджала свій час. Вона являла собою не просто відображення яскравих міфічних сюжетів античності і середньовіччя, а й поетичний політ думок, який він зміг приборкати, розчинивши його у дивовижній красі картин.